

Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Zastupničkog doma, održanoj 16. rujna 2002. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 30. rujna 2002. godine, usvojila je

ZAKON

O UPRAVI

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuje se ustrojstvo uprave institucija Bosne i Hercegovine glede položaja, uloge, ustroja, ovlasti i obveza organa uprave i druga pitanja od značaja za ustrojstvo i rad tih organa u vršenju poslova uprave.

Članak 2.

Poslove uprave obavljaju ministarstva Bosne i Hercegovine i druge institucije Bosne i Hercegovine određene zakonom (u daljnjem tekstu: organi uprave).

Određene poslove uprave mogu obavljati javne korporacije, komore, javna poduzeća (društva), agencije i druge pravne osobe Bosne i Hercegovine kad im je zakonom povjereno vršenje javnih ovlasti (institucije s javnim ovlastima).

Organi uprave obavljaju poslove iz svoje mjerodavnosti samostalno, sukladno zakonu i drugim propisima.

Članak 3.

Organe uprave utemeljuje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština) na prijedlog Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine.

Članak 4.

Organi uprave, u okviru svoje mjerodavnosti, osiguravaju efikasno i potpuno ostvarivanje prava, sloboda građana predviđenih u Ustavu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav) kao i u aktima navedenim u Aneksu I. Ustava.

Organi će uprave, u okviru svoje mjerodavnosti, surađivati sa svim međunarodnim mehanizmima za nadgledanje ljudskih prava ustanovljenim za Bosnu i Hercegovinu i nadzornim tijelima ustanovljenim bilo kojim od međunarodnim sporazuma navedenim u Aneksu I. Ustava.

Članak 5.

U organima uprave u ravnopravnoj uporabi kao službeni jezici su bosanski, hrvatski i srpski jezik.

U postupcima pred organima uprave stranke se mogu koristiti i drugim jezikom ako taj jezik nije jedan od službenih jezika i to o trošku organa uprave pred kojim se vodi postupak.

Službena pisma u organima uprave su ćirilica i latinica.

Članak 6.

Rad organa uprave dostupan je javnosti.

Javnost rada organa uprave može se ograničiti ili isključiti samo u slučajevima utvrđenim zakonom.

Članak 7.

U organima uprave osigurava se odgovarajuća nacionalna zastupljenost državnih službenika i zaposlenika sukladno nacionalnoj strukturi stanovništva, a prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini.

Članak 8.

Bosna i Hercegovina, sukladno zakonu, odgovara za štetu koju organ uprave nanese fizičkoj ili pravnoj osobi nezakonitim radom.

Bosna i Hercegovina ima pravo od državnih službenika ili zaposlenika zahtijevati naknadu iznosa koji je isplatila zbog njihovog nezakonitog rada na ime naknade štete, u roku od šest mjeseci od dana kada je nadoknadila štetu, ako je šteta nastala namjerno ili krajnjom nepažnjom državnih službenika, odnosno zaposlenika.

Članak 9.

Sredstva za rad organa uprave osiguravaju se u Proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Proračun).

Sredstva za obavljanje poslova uprave, koji se zakonom prenesu na institucije s javnim ovlastima osiguravaju se u Proračunu.

Prihodi koji se ostvare u obavljanju javnih ovlasti čine sredstva Proračuna, sukladno Zakonu o trezoru institucija Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE II - POSLOVI UPRAVE

Članak 10.

1. Zajedničke odredbe

Organi uprave u okviru svoje mjerodavnosti vrše sljedeće poslove:

- 1) izvršavaju zakone i druge propise;
- 2) vrše upravni nadzor nad provođenjem zakona i drugih propisa;
- 3) donose propise za provođenje zakona i drugih propisa;
- 4) predlažu i daju preporuke iz područja zakonodavstva;
- 5) daju odgovore na pitanja organa zakonodavne i izvršne vlasti koja se odnose na njihovu mjerodavnost;
- 6) obavljaju druge upravne i stručne poslove određene zakonom i drugim propisima.

2. Izvršavanje zakona i drugih propisa

Članak 11.

Organi uprave izvršavaju zakone i druge propise njihovom neposrednom primjenom, rješavanjem upravnih stvari u upravnom postupku, obavljanjem upravnog nadzora i obavljanjem drugih upravnih poslova iz područja svoje mjerodavnosti.

3. Obavljanje upravnog nadzora

Članak 12.

U obavljanju upravnog nadzora organi uprave nadziru provođenje zakona i drugih propisa, kao i zakonitost u radu i postupanju organa uprave i institucija BiH s javnim ovlastima.

Upravni nadzor iz stavka 1. ovoga članka obuhvata:

- 1) nadzor nad zakonitošću akata kojima se rješava u upravnim stvarima;
- 2) nadzor nad zakonitošću rada institucija s javnim ovlastima;

3) inspekcijski nadzor.

Članak 13.

Organi uprave u obavljanju upravnog nadzora, kada su za to ovlašteni zakonom, nadziru zakonitost rada organa uprave i institucija BiH s javnim ovlastima, a posebice upravnih akata kojima se rješava u upravnim stvarima, i u svezi s tim poduzimaju mjere za koje su ovlašteni zakonom.

Članak 14.

U obavljanju inspekcijskog nadzora organi uprave ostvaruju neposredan uvid u zakonitost rada, poslovanja i postupanja javnih korporacija, komora, javnih poduzeća (društava), agencija i drugih pravnih osoba BiH u svezi s provođenjem zakona i drugih propisa, te poduzimaju upravne i druge mjere za koje su ovlašteni zakonom.

Članak 15.

Vršenje određenih poslova inspekcijskog nadzora (ekspertize, ispitivanja i sl.) može se zakonom, odnosno podzakonskim aktom povjeriti specijaliziranoj pravnoj osobi, ako su za njihovo obavljanje potrebna posebna stručna znanja (tehničke i druge struke) ili primjena znanstvenih ili posebnih metoda, koje se mogu osigurati samo posebnom opremom (laboratorije i dr.), a za koje ne postoje kadrovske, tehničke i druge mogućnosti da se vrše u organu uprave.

4. Donošenje propisa

Članak 16.

Rukovoditelji organa uprave donose propise u cilju omogućavanja izvršavanja zakona i drugih propisa iz mjerodavnosti organa uprave kojim rukovode, kada su za to zakonom ili drugim propisom ovlašteni, kao i druge propise sukladno Ustavu i zakonu ili drugom propisu.

5. Predlaganje i davanje preporuka glede zakona i drugih propisa

Članak 17.

Rukovoditelji organa uprave predlažu i daju preporuke u svezi s propisima iz područja mjerodavnosti organa uprave kojim rukovode ili prema zaključku Vijeća ministara.

Članak 18.

U vršenju svojih dužnosti organi su uprave dužni pribavljati mišljenja odgovarajućih stručnih institucija i drugih pravnih osoba o nacrtima propisa iz članka 16. ovoga Zakona.

Organi su uprave dužni u obrazloženju nacрта propisa navesti razloge zbog kojih određeni prijedlozi i sugestije organa i pravnih osoba iz stavka 1. ovoga članka nisu prihvaćeni.

6. Odgovaranje na pitanja organa zakonodavne i izvršne vlasti

Članak 19.

Organi su uprave obvezni pripremati i davati odgovore na pitanja Parlamentarne skupštine, Predsjedništva i Vijeća ministara u svezi s izvršavanjem zakona i drugih propisa iz svoje mjerodavnosti kao i o stanju i problemima u području za koje su ti organi utemeljeni.

7. Obavljanje drugih upravnih i stručnih poslova

Članak 20.

Organi uprave prate stanje u područjima za koja su utemeljeni, a naročito izvršavanje zakona i drugih propisa, poduzimaju mjere za koje su ovlašteni ili daju preporuke mjerodavnim organima u cilju izvršavanja zakona i drugih propisa.

Organi uprave prate stanje u područjima za koja su utemeljeni na osnovi podataka koje sami prikupljaju kada su za to ovlašteni zakonom, kao i podataka koje prikupljaju, obrađuju i dostavljaju drugi organi i pravne osobe, na zahtjev organa uprave.

Na temelju podataka iz stavka 2. ovoga članka organi uprave izrađuju analitičke, informativne i druge materijale, a prigodom izrade tih materijala organi uprave surađuju međusobno, a po potrebi i sa stručnim i znanstvenim institucijama.

Članak 21.

Ako se zakonima i drugim propisima koji se predlažu ili prijedlozima koji su sadržani u analitičkim, informativnim ili drugim materijalima koje pripremaju organi uprave, zahtijevaju materijalni izdaci, organi uprave obvezni su da u obrazloženju tih propisa, kao i analitičkim, informativnim i drugim materijalima iskažu sredstva koja su potrebna za provođenje tih propisa i materijala i odrede izvore iz kojih treba osigurati ta sredstva.

POGLAVLJE III - POVJERAVANJE JAVNIH OVLASTI

Članak 22.

Javnim korporacijama, komorama, javnim poduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim osobama (u daljnjem tekstu: institucije s javnim ovlastima) može se zakonom povjeriti vršenje određenih upravnih i stručnih poslova iz mjerodavnosti organa uprave, da u području svoje djelatnosti odlučuju o pojedinačnim stvarima o određenim pravima i obvezama građana, javnih poduzeća i drugih pravnih osoba.

Institucijama s javnim ovlastima ne mogu se povjeravati poslovi inspekcijskog nadzora, osim stručnih poslova koji su od značaja za vršenje inspekcijskog nadzora (ekspertize, tehnička ispitivanja i sl.) ako za vršenje tih poslova organi uprave nemaju tehničke i druge uvjete.

Članak 23.

Na institucije s javnim ovlastima shodno se primjenjuju načela ovoga Zakona koja se odnose na samostalnost u radu organa uprave, zakonitost njihovog rada, javnost rada organa uprave, uporabu službenih i ostalih jezika i pisma i druga načela utvrđena u čl. 4., 7. i 8. ovoga Zakona.

Članak 24.

Ako institucija s javnim ovlastima ne vrši povjerene poslove sukladno zakonu i drugom propisu, organ uprave koji vrši upravni nadzor obavezan je pismeno upozoriti ovlaštenu instituciju te predložiti mu mjere za rješavanje tog pitanja, a prema potrebi, obavezan je poduzeti i druge mjere iz područja svojih prava i dužnosti kako bi se javne ovlasti obavljale sukladno zakonu i drugim propisima.

Članak 25.

Upravni nadzor nad radom institucija s javnim ovlastima u obavljanju poslova uprave koji su preneseni na te institucije vrše organi uprave iz upravnog područja za koju su ti organi utemeljeni, sukladno ovome i drugom zakonu.

Članak 26.

U vršenju upravnog nadzora nad radom institucija s javnim ovlastima, mjerodavni organ uprave ima pravo i dužnost naročito da:

- 1) provodi inspekcijski nadzor i u području svoje mjerodavnosti osigurava zakonito i blagovremeno obavljanje poslova;
- 2) rješava po prizivima protiv donesenih upravnih akata u vršenju povjerenih javnih ovlasti, kada je to utvrđeno zakonom;
- 3) daje stručna uputstva i objašnjenja za primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na vršenje povjerenih javnih ovlasti;
- 4) poduzima i druge mjere i vrši druga prava koja po zakonu ima drugostupanjski organ uprave u upravnom postupku.

Institucija s javnim ovlastima dužna je mjerodavnom organu uprave koji vrši upravni nadzor nad njenim radom da najmanje jedanput godišnje podnijeti izvješće o vršenju

povjerenih javnih ovlasti i na traženje organa uprave dostavljati određene podatke i dokumenta koja su od značaja za vršenje nadzora.

POGLAVLJE IV - ODNOS ORGANA UPRAVE PREMA PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI, VIJEĆU MINISTARA, MEĐUSOBNI ODNOSI ORGANA UPRAVE, ODNOSI ORGANA UPRAVE PREMA IZVRŠNIM ORGANIMA I ORGANIMA UPRAVE ENTITETA I BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE, ODNOSI ORGANA UPRAVE PREMA ombudSMANU ZA LJUDSKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE

1. Odnos organa uprave prema Parlamentarnoj skupštini

Članak 27.

Organi uprave odgovorni su Parlamentarnoj skupštini za zakonito, potpuno, efikasno i profesionalno obavljanje poslova iz svoje mjerodavnosti.

Organi uprave imaju ovlasti i obveze Parlamentarnoj skupštini radi razmatranja iznositi pojedina značajnija pitanja iz svoje mjerodavnosti i davati preporuke u svezi sa provođenjem i izvršavanjem zakona i drugih propisa.

Organi uprave obvezni su na zahtjev Parlamentarne skupštine podnositi izvješće o svom radu, o stanju u području za koje su utemeljeni, o izvršavanju zakona i drugih propisa, odgovarati na pitanja zastupnika-dužnosnika Parlamentarne skupštine i sukladno programu rada, odnosno na zahtjev Parlamentarne skupštine, pripremati prijedloge zakona i druge propise, analitičke, informativne i druge materijale.

Organi uprave obvezni su na zahtjev Parlamentarne skupštine poduzeti odgovarajuće organizacijske, kadrovske i druge mjere kojima se osigurava efikasno izvršavanje poslova.

2. Odnos organa uprave prema Vijeću ministara

Članak 28.

U cilju osiguranja izvršavanja zakona i drugih propisa Parlamentarne skupštine, Vijeće ministara može: prema organima uprave utvrditi uputstva i smjernice o načinu izvršavanja zakona i drugih propisa Parlamentarne skupštine i propisa Vijeća ministara, naložiti im da u određenom roku donesu propise ili preduzmu mjere za koje su ovlašteni, utvrditi rokove za izvršavanje pojedinih zadataka i naložiti organima uprave da ispituju stanje u područjima iz svoje mjerodavnosti i podnesu Vijeću ministara izvješće s odgovarajućim prijedlozima.

Članak 29.

Radi ostvarivanja odgovornosti organa uprave prema Vijeću ministara, Vijeće ministara može otvoriti raspravu o radu i odgovornosti organa uprave i utvrditi način ispitivanja stanja u području iz njegove mjerodavnosti i pokrenuti postupak za smjenjivanje rukovoditelja i zamjenika rukovoditelja organa uprave.

Članak 30.

Organi uprave obvezni su Vijeću ministara dostavljati izvješće o svom radu i o stanju u područjima iz njihove mjerodavnosti, kao i informacije, objašnjenja, podatke, spise i drugu dokumentaciju koja je potrebna za rad Vijeća ministara.

Organi uprave mogu od Vijeća ministara tražiti uputstva i smjernice o određenim pitanjima izvršavanja zakona i drugih propisa. Vijeće ministara obvezno je odgovoriti na traženje organa uprave.

Organi uprave mogu Vijeću ministara predlagati razmatranje određenih pitanja iz svoje mjerodavnosti i davati mu prijedlog za poduzimanje potrebnih mjera.

3. Međusobni odnosi organa uprave

Članak 31.

Međusobni odnosi organa uprave zasnivaju se na ovlastima utvrđenim Ustavom i zakonom, kao i na suradnji, međusobnom informiranju i dogovaranju.

U ostvarivanju međusobne suradnje organi uprave obvezni su jedni drugima dostavljati podatke i informacije potrebne za obavljanje poslova, razmjenjivati informacije i iskustva i imenovati zajedničke stručne skupine i druga radna tijela, i ostvarivati druge oblike međusobne suradnje.

4. Odnos organa uprave prema izvršnim organima i organima uprave entiteta i Brčko Distrikta BiH

Članak 32.

Odnosi organa uprave prema izvršnim organima i organima uprave entiteta i Brčko Distrikta BiH temelje se na ovlastima utvrđenim Ustavom i zakonom, kao i na suradnji, međusobnom informiranju i dogovaranju.

Članak 33.

Organi uprave imaju pravo od izvršnih organa, organa uprave i drugih organa entiteta i Brčkog Distrikta BiH tražiti podatke, izvješća i ostalu dokumentaciju nužnu za vršenje svojih mjerodavnosti utvrđenih Ustavom i zakonom.

Organi su uprave dužni izvršnim organima, organima uprave i drugim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH dostaviti nužne podatke potrebne za funkcioniranje tih organa.

5. Odnosi organa uprave prema ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine

Članak 34.

Odnos organa uprave prema ombudsmanu za ljudska prava BiH (u daljnjem tekstu: ombudsman) temelji se na obvezama organa uprave, utvrđenim Ustavom i zakonom, kao i na međusobnoj suradnji, informiranju i dogovaranju.

Članak 35.

Organi uprave obvezni su omogućiti ombudsmanu na njegov zahtjev nesmetano ispitivanje njihove djelatnosti, odnosno rada državnih službenika u organu uprave.

Organi uprave obvezni su ombudsmanu osigurati sva službena dokumenta, uključujući i tajna, kao i upravne spise i osigurati suradnju svakog državnog službenika posebice, u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa.

Organi uprave obvezni su ombudsmanu, na njegov zahtjev, osigurati i nazočnost pri rješavanju upravnih stvari.

Članak 36.

Ako organ uprave ne postupi po zahtjevu ombudsmana iz članka 35. ovoga Zakona, ombudsman može od Vijeća ministara zatražiti da poduzme potrebne mjere prema rukovoditelju organa uprave.

POGLAVLJE V - ODNOSI ORGANA UPRAVE PREMA JAVNIM KORPORACIJAMA, KOMORAMA, JAVNIM PODUZEĆIMA (DRUŠTVIMA), AGENCIJAMA I DRUGIM PRAVNIM OSOBAMA BiH I STRANKAMA

1. Odnosi organa uprave prema javnim korporacijama, komorama, javnim poduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim osobama BiH

Članak 37.

Organi uprave imaju prema javnim korporacijama, komorama, javnim poduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim osobama ovlasti i obveze predviđene zakonom.

Članak 38.

Organi uprave saraduju s javnim korporacijama, komorama, javnim poduzećima (društva), agencijama i drugim pravnim osobama u pitanjima koja su od značaja za rad organa uprave ili su od interesa za rad tih pravnih osoba.

Javne korporacije, komore, javna preduzeća (društva), agencije i druge pravne osobe iz članka 37. ovoga Zakona obvezna su, na zahtjev organa uprave, dostavljati podatke i informacije iz svoje djelatnosti.

Postupak podnošenja zahtjeva, kojim organi uprave traže pristup određenim informacijama od pravnih osoba iz članka 37. ovoga Zakona, kao i utvrđivanje izuzetaka kod objave tražene informacije, vrši se po odredbama Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini.

2. Odnos organa uprave prema strankama

Članak 39.

Organi uprave obvezni su zahtjeve stranaka rješavati u propisanim rokovima.

Organi uprave obvezni su razmatrati i dati odgovore na predstavke i prijedloge koje im podnesu stranke.

Članak 40.

Organi uprave ostvaruju neposredne kontakte sa strankama i obvezni su organizirati obavljanje poslova od značaja za ostvarivanje prava stranaka na način i pod uvjetima kojima se strankama omogućuje da što jednostavnije, brže i efikasnije ostvaruju prava i izvršavaju obveze kod tih organa.

Članak 41.

Rukovoditelj organa uprave obvezan je bez odgađanja razmotriti podnijete predstavke, prijedloge i pritužbe stranaka na nepravilan odnos državnih službenika u organu uprave prema njima kada se obraćaju tim organima u cilju ostvarivanja prava, odnosno izvršavanja svojih obveza.

Rukovoditelj organa uprave obvezan je ispitati podnesene predstavke, prijedloge i pritužbe ako ih ocijeni osnovanim, poduzeti zakonom predviđene mjere prema državnom službeniku na čiji se rad predstavka odnosi.

Rukovoditelj organa uprave obvezan je u roku od osam dana od dana prijema predstavke, prijedloga, odnosno pritužbe stranci dati pismeni odgovor o poduzetim mjerama u svezi s njihovom predstavkom, prijedlogom, odnosno pritužbom.

Članak 42.

Organi uprave u rješavanju upravnih stvari ne smiju od stranaka zahtijevati da pribavljaju uvjerenja i druge javne isprave o činjenicama o kojima organi uprave ili institucije s javnim ovlastima vode službene evidencije.

Uvjerenja i isprave iz stavka 1. ovoga članka, organ uprave, odnosno institucija s javnim ovlastima obvezno pribavlja po službenoj dužnosti.

Članak 43.

Kad se u upravnom postupku stranka odazove pozivu, a bez njezine krivnje službena radnja radi koje je pozvana nije obavljena, ima pravo zahtijevati naknadu nastalih troškova.

O zahtjevu odlučuje rukovoditelj organa uprave zaključkom sukladno propisima kojim se uređuje naknada troškova svjedocima u upravnom postupku.

Protiv zaključka iz stavka 1. ovoga članka stranka može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud).

Troškovi iz stavka 1. ovoga članka isplaćuju se na teret sredstava za rad organa uprave pred kojim je vođen upravni postupak.

Članak 44.

Odredbe čl. 39. do 43. ovoga Zakona shodno se primjenjuju i na rad institucija s javnim ovlastima kada u obavljanju javnih ovlasti rješavaju o pravima i obvezama građana, javnih korporacija, komora, javnih poduzeća (društava), agencija i drugih pravnih osoba.

POGLAVLJE VI - NAČELA USTROJSTVA ORGANA UPRAVE

1. Načela ustrojstva organa uprave

Članak 45.

Unutarnje ustrojstvo organa uprave temelji se na načelu racionalnog i efikasnog rada organa uprave i načelu osiguranja ekspertnog rada organa uprave, što uključuje i korištenje ekspertne i tehničke potpore postojećih institucija.

U cilju realizacije ovih načela, unutarnjim ustrojem organa uprave osigurava se :

racionalno ustrojstvo rada, efikasno obavljanje poslova i uspješno rukovođenje organom uprave;

grupiranje poslova sukladno njihovoj prirodi i načinu njihovog obavljanja;

potpunije objedinjavanje zajedničkih i općih poslova radi njihovog racionalnog obavljanja i korištenja usluga zajedničkih službi utemeljenih za potrebe svih ili pojedinih organa uprave;

ostvarivanje pune suradnje organa uprave s drugim organima, a naročito s onim organima i institucijama koje su utemeljene za pružanje ekspertne i tehničke pomoći.

2. Osnutak organa uprave

Članak 46.

Organi uprave su ministarstva i upravne organizacije.

Članak 47.

Organi uprave utemeljuju se zakonom koji donosi Parlamentarna skupština na prijedlog Vijeća ministara.

Organi uprave utemeljuju se na način koji osigurava potpuno i racionalno obavljanje poslova uprave, efikasno ostvarivanje prava i izvršavanje obveza građana, javnih korporacija, komora, javnih poduzeća (društva), agencija i drugih pravnih osoba BiH.

Organi uprave utemeljuju se sukladno obujmu poslova i načelima grupiranja poslova prema vrsti, srodnosti i međusobnoj povezanosti i s potrebama efikasnog rukovođenja radom i osiguravanja samostalnosti u radu.

Članak 48.

Ministarstvo se utemeljuje za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz mjerodavnosti BiH u područjima u kojima organi uprave u cjelini ili u većem obujmu neposredno osiguravaju izvršavanje zakona i drugih propisa i odgovaraju za njihovo izvršavanje.

Upravne organizacije utemeljuju se za obavljanje upravnih i stručnih poslova čija priroda i način izvršavanja zahtijevaju posebnu organiziranost i samostalnost u radu.

Članak 49.

Za obavljanje stručnih, tehničkih i drugih poslova za potrebe Predsjedništva, Parlamentarne skupštine, Vijeća ministara i organa uprave mogu se osnovati određene stručne, tehničke i druge službe, kao zajedničke ili samostalne službe.

O utemeljivanju službi iz stavka 1. ovoga članka za potrebe Predsjedništva odlučuje Predsjedništvo, za potrebe Parlamentarne skupštine odlučuje Parlamentarna skupština, a za potrebe Vijeća ministara i organa uprave odlučuje Vijeće ministara.

Službe iz stavka 1. ovoga članka odlukom utemeljuju organi iz stavka 2. ovoga članka.

Članka 50.

Upravne organizacije mogu se utemeljivati kao samostalne upravne organizacije i kao upravne organizacije u sastavu ministarstva.

Upravne organizacije utemeljuju se u obliku agencija, zavoda ili direkcije.

Upravna organizacija ima svojstvo pravne osobe.

Članak 51.

Agencija se utemeljuje za obavljanje određenih stručnih i drugih poslova iz okvira mjerodavnosti BiH koji pretežito zahtijevaju primjenu stručnih i znanstvenih metoda rada i s njima povezanih upravnih poslova.

Zavod se utemeljuje za vršenje određenih stručnih i drugih poslova koji pretežno zahtijevaju primjenu stručnih i znanstvenih metoda rada i s njima povezanih upravnih poslova čija priroda i način izvršavanja zahtijevaju posebno ustrojstvo i samostalnost u radu.

Direkcija se utemeljuje za vršenje određenih stručnih poslova pretežno gospodarskog karaktera i s njima povezanih upravnih poslova čija priroda i način izvršavanja zahtijevaju posebice ustrojstvo i samostalnost u radu.

Upravne organizacije mogu se utemeljivati u sastavu ministarstva ako je to potrebno zbog međusobne povezanosti poslova iz mjerodavnosti ministarstva i uprave i kad je, pored određenog stupnja samostalnosti u vršenju poslova iz mjerodavnosti uprave potrebno osigurati usmjeravanje i nadzor u obavljanju poslova tih upravnih organizacija od strane ministarstva.

Članak 52.

2. Unutarnje ustrojstvo organa uprave

Unutarnje ustrojstvo organa uprave utvrđuje se pravilnikom.

Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu donosi rukovoditelj organa uprave uz suglasnost Vijeća ministara.

Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu organa uprave mora biti usuglašen s mjerodavnostima organa uprave kao i sa općim načelima o unutarnjem ustroju organa uprave, koja propisuje Vijeće ministara.

Članak 53.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu organa uprave utvrđuju se:

organizacijske jedinice i njihova mjerodavnost;

način rukovođenja;

programiranje i izvršavanje poslova;

ovlasti i odgovornosti državnih službenika u obavljanju poslova;

ukupan broj državnih službenika i zaposlenika za obavljanje poslova;

naziv i raspored poslova po organizacijskim jedinicama, sa opisom poslova za svakog državnog službenika i zaposlenika ili grupu državnih službenika i zaposlenika s potrebnim uvjetima glede stručne spreme i drugih uvjeta za rad na određenim poslovima;

broj pripravnika koji se primaju u radni odnos i uvjeti za njihov prijem.

Poslovi organa uprave u Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu grupiraju se prema njihovoj vrsti, srodnosti, obujmu i stepenu složenosti, odgovornosti i drugim uvjetima za njihovo obavljanje.

3. Radni odnosi u organima uprave

Članak 54.

Radni odnosi državnih službenika i zaposlenika u organima uprave uređuju se Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ili drugim posebnim zakonom.

4. Rukovođenje organima uprave

Članak 55.

Radom ministarstva rukovodi ministar, a radom upravne organizacije rukovodi direktor.

Ministar ima dva zamjenika ministra. Ministar i zamjenici ministra imenuju se iz reda tri konstitutivna naroda.

Direktor upravne organizacije može imati jednog ili više zamjenika, ako je to utvrđeno aktom o njezinom osnutku.

Direktor i njegovi zamjenici ne mogu biti iz istoga konstitutivnog naroda u BiH.

Članak 56.

Direktora samostalne upravne organizacije imenuje Vijeće ministara na prijedlog predsjedatelja Vijeća ministara.

Direktora upravne organizacije u sastavu ministarstva imenuje Vijeće ministara na prijedlog ministra i oba zamjenika ministra ministarstva u kojemu se nalazi ta upravna organizacija.

Članak 57.

U rukovođenju pojedinim područjima rada ministru pomažu rukovodeći državni službenici.

U ministarstvu se mogu postavljati pomoćnici ministra, glavni inspektori i stručni savjetnici.

U samostalnoj upravnoj organizaciji mogu se postavljati pomoćnici direktora, a u upravnoj organizaciji, u sastavu ministarstva, savjetnici direktora.

Rukovodeći državni službenici za svoj rad odgovaraju ministru, odnosno direktoru upravne organizacije.

Članak 58.

Pomoćnik ministra rukovodi osnovom organizacije (sektorom) i odgovoran je za korištenje finansijskih, materijalnih i ljudskih potencijala dodijeljenih osnovnoj organizacijskoj jedinici.

Pomoćnik direktora samostalne upravne organizacije rukovodi određenim područjem rada ili određenom organizacijskom jedinicom i vrši druge poslove iz određenog područja koje mu odredi direktor.

Glavni inspektor neposredno organizira i rukovodi radom inspektora u određenom području inspeksijskog nadzora.

Stručni savjetnik ministra i savjetnik direktora upravne organizacije u sastavu ministarstva vrše poslove iz određenog područja rada koji podrazumijevaju odgovornost, visok stupanj stručnosti i neovisnosti u određenim oblastima rada u okviru organizacijskih jedinica.

Članak 59.

Način postavljenja i razrješenja rukovodećih državnih službenika iz članka 57. ovoga Zakona uređuje se odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine, Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine kao i drugim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Članak 60.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu ministarstva, odnosno upravne organizacije utvrđuju se radna mjesta rukovodećih državnih službenika, poslovi koje oni obavljaju i njihove ovlasti u vršenju državne službe.

Rukovodeći državni službenici ostvaruju svoja prava, obveze i odgovornosti iz radnog odnosa shodno propisima koji se primjenjuju na državne službenike u organima uprave, ako zakonom nije drukčije određeno.

POGLAVLJE VII - OVLASTI, OBVEZE I ODGOVORNOSTI RUKOVODITELJA ORGANA UPRAVE

1. Rukovoditelj organa uprave, njegov zamjenik, rukovodeći službenici i službenici s posebnim ovlastima

Članak 61.

Organom uprave rukovodi rukovoditelj.

Rukovoditelj organa uprave predstavlja organ uprave, organizira i osigurava zakonito i efikasno obavljanje poslova, donosi propise i izdaje druge akte za koje je ovlašten i poduzima druge mjere iz mjerodavnosti organa uprave, te odlučuje sukladno zakonu o pravima, obvezama i odgovornostima državnih službenika i zaposlenika u vršenju službe.

Rukovoditelja organa uprave imenuje i razrješava organ određen Ustavom i zakonom.

Rukovoditelj organa uprave obvezan je na temelju i u okviru Ustava, zakona, drugih propisa i smjernica Vijeća ministara, savjesno vršiti povjerenu dužnost i osobno je odgovoran za njezino vršenje, kao i za rad organa kojim rukovodi.

Članak 62.

Rukovoditelj organa uprave ima zamjenika koji ga zamjenjuje ukoliko on nije u mogućnosti obnašati svoja ovlasti i obveze.

Zamjenika rukovoditelja organa uprave imenuje i smjenjuje organ koji imenuje rukovoditelja, ako Ustavom i zakonom nije drukčije određeno.

O broju zamjenika rukovoditelja organa uprave odlučuje se propisom o osnutku organa uprave.

Članak 63.

Rukovoditelju organa uprave u rukovođenju pojedinim područjima rada pomažu rukovodeći državni službenici.

Rukovodeće državne službenike postavlja i smjenjuje Vijeće ministara na prijedlog rukovoditelja organa uprave ako zakonom nije drukčije određeno.

Članak 64.

Poslove inspekcijskog nadzora i druge značajnije upravne i stručne poslove obnašaju državni službenici sa posebnim ovlastima i odgovornostima (u daljnjem tekstu: državni službenici s posebnim ovlastima), koje postavlja i razrješava rukovoditelj organa uprave, ako zakonom nije drukčije određeno.

Državni službenici s posebnim ovlastima postavljaju se na radna mjesta prema Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu organa uprave.

Članak 65.

Rukovoditelj organa uprave, njegov zamjenik i rukovodeći državni službenici ne smiju obnašati dužnost, aktivnost ili biti na poziciji koja dovodi do sukoba interesa sa njegovim službenim dužnostima niti obnašati dodatnu aktivnost za koju se plaća naknada, osim u slučaju kada je to odobrio ministar ili rukovoditelj institucije.

Bliže odredbe u svezi nespojivosti s dužnostima državnog službenika razrađene su u Zakonu o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti.

2. Odgovornost rukovoditelja organa uprave i njegova zamjenika

Članak 66.

Rukovoditelj organa uprave i njegov zamjenik odgovorni su ako se u izvršavanju svojih ovlasti i obveza ne pridržavaju zakona, smjernica Parlamentarne skupštine i Vijeća ministara.

U slučaju postojanja odgovornosti iz stavka 1. ovoga članka rukovoditelj organa uprave i njegov zamjenik smjenjuju se sa dužnosti, a smjenjivanje ne isključuje kazneno gonjenje niti odgovornost za naknadu štete, ako Ustavom ili zakonom nije drukčije određeno.

Prijedlog za smjenjivanje rukovoditelja organa uprave i njegovog zamjenika podnosi organ određen Ustavom i zakonom.

Članak 67.

U postupku smjenjivanja osigurat će se rukovoditelju organa uprave odnosno njegovom zamjeniku, da se izjasni o činjenicama zbog kojih je pokrenut postupak smjenjivanja kao i da daje obavijesti i potrebne podatke od značaja za utvrđivanje te odgovornosti.

Organ mjerodavan za smjenjivanje povodom prijedloga za smjenjivanje donosi odluku kojom se utvrđuje postojanje razloga za smjenjivanje ili odluku kojom se odbija prijedlog za smjenjivanje.

U povodu prijedloga za smjenjivanje organ mjerodavan za smjenjivanje može, i kada nema osnove za donošenje odluke o smjenjivanju, ukazati na nepravilnosti u radu rukovoditelja i njegovog zamjenika.

Organ mjerodavan za smjenjivanje može, dok traje postupak smjenjivanja, udaljiti od obnašanja ovlasti i obveza rukovoditelja organa uprave, odnosno njegovog zamjenika.

Protiv odluke o prijedlogu za smjenjivanje rukovoditelja organa uprave i njegovog zamjenika, kao i odluke o udaljenju od obnašanja dužnosti dok se vodi postupak za smjenjivanje, ne mogu se koristiti pravna sredstva.

Članak 68.

Rukovoditelj organa uprave, odnosno njegov zamjenik, ako smatra da nije u mogućnosti uspješno obnašati povjerene ovlasti i obveze i ne može preuzeti odgovornost za njihovo vršenje, ima pravo podnijeti ostavku.

Rukovoditelj, odnosno njegov zamjenik ostaju na dužnosti do roka određenog zakonom ili roka koji odredi organ mjerodavan za odlučivanje o ostavci.

Podnesena ostavka ne isključuje vođenje postupka smjenjivanja iz razloga predviđenih u članku 66. ovoga Zakona.

POGLAVLJE VIII - DRŽAVNI SLUŽBENICI I ZAPOSLENICI

Članak 69.

Poslove uprave u organima uprave obavljaju državni službenici.

Pomoćne i tehničke poslove za potrebe organa uprave obavljaju zaposlenici.

Članak 70.

Prijem državnih službenika u radni odnos u organ uprave, prava, obveze i odgovornosti, druga statusna pitanja, plaće i druga materijalna primanja državnih službenika, kao i sprečavanje sukoba interesa u obnašanju dužnosti državnih službenika, uređuju se Zakonom o državnoj službi u institucijama vlasti u Bosne i Hercegovine i drugim posebnim zakonom.

Prijem zaposlenika u radni odnos u organ uprave, prava, obveze i odgovornosti i druga statusna pitanja, kao i plaće i druga materijalna primanja zaposlenika, uređuju se posebnim zakonom.

POGLAVLJE IX - INSPEKCIJSKI NADZOR

1. Zajedničke odredbe o inspekcijskom nadzoru

Članak 71.

Poslove inspekcijskog nadzora vrše organi uprave sukladno zakonu.

Poslove inspekcijskog nadzora obavljaju inspektori.

Kad to potreba službe zahtijeva, rukovoditelj organa uprave može ovlastiti i drugog državnog službenika organa uprave koji ima odgovarajuću stručnu spremu da izvrši određene poslove inspekcijskog nadzora, odnosno da inspektoru pomaže u obavljanju nadzora, o čemu se donosi rješenje.

Članak 72.

Inspektor ima iskaznicu kojom dokazuje svoje službeno svojstvo, identitet i ovlasti predviđena zakonom.

Ministar civilnih poslova i komunikacija propisuje oblik i sadržaj iskaznice, a iskaznicu inspektoru izdaje rukovoditelj organa uprave u kome taj inspektor radi.

Članak 73.

Postupak inspekcijskog nadzora pokreće i vodi inspektor po službenoj dužnosti.

Svaka osoba ima pravo podnijeti zahtjev inspektoru da izvrši određeni inspekcijski nadzor i da poduzme upravne mjere za koje je ovlašten zakonom.

Po zahtjevu iz stavka 2. ovoga članka inspektor je obvezan izvršiti inspekcijski nadzor, sačiniti zapisnik i poduzeti odgovarajuće mjere i o tome pismeno izvijestiti podnositelja zahtjeva u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Svaki organ čiji rad podliježe inspekcijskom nadzoru dužan je inspektoru omogućiti obavljanje nadzora i davati mu potrebne obavijesti i podatke od značaja za obavljanje nadzora.

Članak 74.

U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo i obvezu neposredno pregledati poslovne prostorije i druge objekte, proces rada, proizvode i drugu robu, isprave i druge dokumente, kao i obavljati druge radnje sukladno cilju inspekcijskog nadzora (utvrđivanje identiteta osoba, saslušavanje, uzimanje uzoraka radi analize i sl.).

Ako se inspektor u obavljanju inspekcijskog nadzora onemogućava vršenje pregleda ili pruži fizički otpor ili ako taj otpor utemeljeno očekuje, inspektor može zatražiti pomoć mjerodavne policije koja je obvezna pružiti potrebnu zaštitu i omogućiti inspektor da izvrši inspekcijski nadzor.

Članak 75.

U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor je obvezan postupati tako da se ne ugrozi zakonom i drugim propisom određena službena tajna.

O svakom inspekcijskom nadzoru inspektor je obvezan sastaviti zapisnik i u njemu navesti činjenično stanje utvrđeno inspekcijskim nadzorom.

Zapisnik se sastavlja po pravilima upravnog postupka a dostavlja se odgovornoj osobi kod koje je izvršen inspekcijski nadzor.

Članak 76.

Kada u obavljanju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis čije izvršenje nadzire, inspektor ima ovlasti i obvezu naložiti slijedeće mjere:

- 1) narediti da se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti otklone u određenom roku;
- 2) narediti poduzimanje odgovarajućih upravnih radnji koje je pravna osoba, organ uprave i institucija s javnim ovlastima obvezan da poduzme;
- 3) zabraniti poduzimanje radnji koje smatra da su u suprotnosti sa zakonom ili drugim propisom nad čijim provođenjem vrši nadzor;
- 4) izreći i naplatiti novčanu kaznu na licu mjesta, ako je za to zakonom ovlašten;
- 5) poduzeti druge upravne mjere i radnje za koje je zakonom i drugim propisom ovlašten.

Članak 77.

Ako inspektor utvrdi da je povredom zakona ili drugog propisa učinjena povreda radne dužnosti, prekršaj, privredni prijestup ili kazneno djelo, dužan je, bez odgađanja podnijeti zahtjev za utvrđivanje odgovornosti zbog povrede radne dužnosti ili učinjenog prekršaja, odnosno prijavu zbog učinjenog gospodarskog prijestupa ili kaznenoga djela.

Članak 78.

O poduzimanju upravnih mjera iz članka 76. stavak 1. točka 1, 2. i 3. ovoga Zakona inspektor obvezno donosi rješenje. Osnova za donošenje rješenja predstavlja činjenično stanje navedeno u zapisniku iz stavka 2. članka 75. ovoga Zakona.

Na rješenje iz stavka 1. ovoga članka ovlaštena osoba ima pravo izjaviti priziv mjerodavnom organu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Rješenje po prizivu mora se donijeti najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema priziva.

Protiv rješenja donesenog po prizivu iz stavka 2. ovoga članka može se pokrenuti upravni spor kod Suda.

Članak 79.

O izvršenom inspekcijskom nadzoru i poduzetim upravnim mjerama iz članka 76. ovoga Zakona inspektor vodi evidenciju. Sadržaj i način vođenja evidencije propisuje ministar civilnih poslova i komunikacija.

Članak 80.

Inspektor može privremeno oduzeti dokumente i predmete koje u prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokaz, o čemu je dužan izdati potvrdu.

Članak 81.

Inspektor je obvezan pratiti provođenje upravnih mjera naloženih rješenjem iz članka 78. ovoga Zakona i u granicama svojih ovlasti osigurati njihovo provođenje.

Ako inspektor ne može osigurati provođenje upravnih mjera na način i u roku kako je rješenjem određeno, dužan je izvijestiti o tome bez odlagadanja rukovoditelja organa uprave koji je obvezan poduzeti mjere radi osiguranja provođenja naloženih mjera.

Članak 82.

Inspektor može poduzimati i odgovarajuće preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u provedbi zakona i drugih propisa čije izvršenje nadzire kao što su: upozorenje fizičkim i pravnim osobama na obveze iz propisa, ukazivanje na štetne posljedice, predlaganje mjera za otklanjanje njihovih uzroka i slično.

Javna korporacija, komora, javno poduzeće (društvo), agencija i druga pravna osoba i institucije s javnim ovlastima, odnosno organi uprave kod kojih je izvršen inspekcijski nadzor, obvezni su postupiti po rješenju inspektora iz članka 78. ovoga Zakona.

2. Upravna inspekcija

Članak 83.

Poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem ovoga Zakona, zakona koji se odnose na državne službenike i zaposlenike organa uprave, upravni postupak i posebne upravne postupke, kao i uredsko poslovanje u organima uprave vrši Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija.

Poslove upravne inspekcije iz stavka 1. ovoga članka neposredno vrše upravni inspektori.

Za upravnog inspektora može se postaviti diplomirani pravnik koji ima položen stručni ispit za državne službenike organa uprave i najmanje tri godine radnog iskustva na najslabijim upravnim poslovima.

Članak 84.

Upravni inspektor u vršenju inspeksijskog nadzora nad izvršavanjem zakona i drugih propisa vrši nadzor naročito glede:

ostvarivanja prava i pravnih interesa i izvršavanja obveza građana, javnih korporacija, komora, javnih poduzeća (društava), agencija i drugih pravnih osoba u upravnom postupku;

primjene propisa koji se odnose na ustrojstvo i način rada organa uprave;

radnih odnosa u organima uprave i ispunjavanja uvjeta državnih službenika koji rade na poslovima upravnog rješavanja u institucijama s javnim ovlastima;

rješavanja upravnih stvari u propisanim rokovima;

pravilnosti primjene propisa u upravnom postupku;

načina prikupljanja dokaza u upravnom postupku, a posebice dokaza koji se pribavljaju po službenoj dužnosti;

sprovođenja administrativnog izvršenja;

pružanja pravne pomoći građanima, javnim korporacijama, komorama, javnim preduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim osobama u upravnom postupku;

vođenja evidencije o upravnim predmetima;

primjene propisa o uredskom poslovanju.

Članak 85.

Ako upravni inspektor utvrdi da utvrđene nepravilnosti i nedostaci u radu proizilaze iz razloga nestručnosti državnog službenika za obavljanje poslova na koji je raspoređen,

predložiti će rukovoditelju organa uprave da tog državnog službenika rasporedi na druge poslove.

Članak 86.

U vršenju inspekcijskog nadzora upravni inspektor sastavlja zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru, koji naročito sadrži utvrđeno činjenično stanje i nepravilnosti i nedostatke u radu, te primjerak zapisnika dostavlja rukovoditelju organa uprave ili ustanove, a po potrebi i Vijeću ministara.

Članak 87.

Ako upravni inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, dužan je donijeti rješenje i njime naložiti mjere iz članka 76. ovoga Zakona.

Protiv rješenja iz stavka 1. članka 78. ovoga Zakona rukovoditelj organa uprave i institucije s javnim ovlastima može u roku od osam dana od dana prijema rješenja izjaviti priziv ministru civilnih poslova i komunikacija.

Priziv na rješenje iz stavka 1. ovoga članka odgađa izvršenje rješenja.

Protiv rješenja ministra civilnih poslova i komunikacija može se pokrenuti upravni spor kod Suda.

Članak 88.

Ako upravni inspektor utvrdi da se povredama zakona i drugih propisa građanima, javnim korporacijama, komorama, javnim poduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim osobama onemogućava ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa u propisanim rokovima, ili na drugi način, obvezan je, o tome, bez odgađanja, pismeno upoznati Vijeće ministara, ukazati na posljedice koje su iz takvog stanja nastupile ili bi mogle nastupiti i predložiti poduzimanje odgovarajućih mjera.

Članak 89.

Građani, javne korporacije, komore, javna poduzeća (društva), agencije i druge pravne osobe imaju pravo radi zaštite svojih prava utvrđenih ovim Zakonom i drugim propisima obraćati se usmeno ili pismeno upravnom inspektor u svim slučajevima kad im se na bilo koji način otežava da brzo i jednostavno ostvaruju svoja prava i pravne interese ili izvršavaju svoje obveze kod organa uprave, agencije ili institucije s javnim ovlastima, a naročito:

1) ako im se u zakonom propisanom roku ne rješavaju zahtjevi i prizivi u upravnom postupku;

2) ako se od njih traži da u upravnom postupku dokazuju činjenice uvjerenjima i drugim javnim ispravama koje je po službenoj dužnosti obavezan pribavljati državni službenik koji vodi upravni postupak;

3) ako im se ne izvršavaju upravni akti doneseni radi ostvarivanja prava i pravnih interesa u upravnom postupku;

4) ako im se ne pruža pravna pomoć u ostvarivanju prava i pravnih interesa i u izvršavanju obveza u upravnom postupku.

Upravni inspektor obavezan je odmah postupiti po zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka na način utvrđen odredbama članka 73. stavak 3. ovoga Zakona.

POGLAVLJE X - SREDSTVA ZA RAD ORGANA UPRAVE

Članak 90.

Sredstva za rad organa uprave iskazuju se u Proračunu, koji donosi Parlamentarna skupština, na prijedlog Predsjedništva, a na preporuku Vijeća ministara.

Sredstva za rad organa uprave čine: sredstva za plaće i naknade, sredstva za materijal i usluge, kapitalni izdaci i programi posebne namjene.

Prihodi koje organi uprave ostvare svojom djelatnošću čine proračunska sredstva.

Sredstva za plaće

Članak 91.

Organi uprave stječu sredstva za plaće državnih službenika i zaposlenika, sukladno Pravilniku o sistematizaciji poslova i zadataka kao i ovisno od broja i strukture zaposlenih.

Plaće državnih službenika i zaposlenika u organima uprave uređuju se posebnim propisom donesenim na temelju zakona.

Sredstva za materijal i usluge

Članak 92.

Sredstva za materijal i usluge služe za:

nabavku potrošnog materijala, sitnog inventara i isplatu troškova grijanja;

isplatu troškova za električnu energiju i održavanje čistoće u radnim prostorijama;

isplatu troškova za poštansko-telefonske usluge, zakup i redovito održavanje prostorija;

nabavku stručnih publikacija, literature i štampanje službenih materijala;

isplatu putnih i drugih troškova koji predstavljaju osobna primanja, a koji se po posebnim propisima priznaju organima uprave;

isplatu drugih troškova potrebnih za vršenje djelatnosti organa uprave;

isplatu naknade za pokriće izdataka za ishranu državnih službenika i zaposlenika tijekom rada, naknade za prijevoz državnih službenika i zaposlenika na posao i s posla, naknade za korištenje godišnjeg odmora i drugo;

isplatu troškova osiguranja i drugih kapitalnih izdataka.

Članak 93.

Sredstva za materijal i usluge koji su zajednički za dva ili više organa uprave (grijanje, električna energija, održavanje radnih prostorija i sl.) dodjeljuju se, po pravilu, organu ili službi u čijem je djelokrugu vršenje poslova koji čine zajedničke troškove, o čemu odlučuje Vijeće ministara na prijedlog ministra civilnih poslova i komunikacija.

Programi posebne namjene

Članak 94.

Programi posebne namjene služe za podmirenje određenih posebnih potreba u svezi s radom organa uprave.

Sredstva za Programe iz posebne namjene mogu se koristiti neposredno iz Proračuna ili prenijeti na poseban račun organa uprave.

Kapitalni izdaci

Članak 95.

Kapitalni izdaci za:

inventar i druge pokretne stvari;

izdaci namijenjeni za nabavku opreme.

Članak 96.

Organ uprave može sredstva za kapitalne izdatke koristiti zajedno s drugim organima uprave i drugim institucijama.

Vijeće ministara može utvrditi da se pojedina sredstva iz stavka 1. ovoga članka obvezno zajednički koriste za sve organe uprave ili za dva ili više organa uprave i odrediti način zajedničkog korištenja tih sredstava.

Članak 97.

Ministarstvo za trezor institucija BiH donosi propise i opće akte o materijalno-financijskom poslovanju organa uprave.

POGLAVLJE XI - PROPISI I DRUGI AKTI ORGANA UPRAVE

Članak 98.

Organi uprave donose opće akte iz svoje mjerodavnosti u cilju omogućavanja izvršavanja zakona, te donose pojedinačne akte.

Organi uprave mogu donositi akte iz stavka 1. ovoga članka, samo kad su za to izričito ovlašteni zakonom.

Članak 99.

Opći akti sukladno s ovim zakonom su: naputci, instrukcije i naredbe (u daljnjem tekstu: opći akti).

Naputkom se propisuje način rada u obavljanju određenih poslova uprave iz mjerodavnosti organa uprave.

Instrukcijom se utvrđuju bliža pravila i naputkom za rad na sprovođenju i primjeni određenih zakona i drugih propisa.

Naredbom se naređuje ili zabranjuje postupanje u određenoj situaciji koja ima opći značaj.

Opći akti iz st. 2., 3. i 4. ovoga članka objavljuju se u “Službenom glasniku BiH“, “Službenim novinama Federacije BiH“ i “Službenom glasniku Republike Srpske“.

POGLAVLJE XII - NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA

Članak 100.

Nadzor nad provođenjem ovoga Zakona vrši Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija, putem upravne inspekcije.

O načinu vršenja nadzora iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se odredbe od čl. 83. do 89. ovoga Zakona.

POGLAVLJE XIII - PRIMJENJIVANJE ODREĐABA OVOGA ZAKONA NA ODREĐENE ORGANE I SLUŽBE U BiH

Članak 101.

Odredbe ovoga Zakona o sredstvima za rad organa uprave shodno se primjenjuju na Parlamentarnu skupštinu, Predsjedništvo, Vijeće ministara i njihove službe i pravosudne institucije ako za pojedine od tih organa, službi i institucija zakonom nije drukčije određeno.

Odredbe ovoga Zakona o rukovoditeljima organa uprave, njihovim zamjenicima i rukovodećim državnim službenicima shodno se primjenjuju na rukovoditelje, njihove zamjenike i rukovodeće državne službenike u stručnim službama organa uprave i drugih organa, ako zakonom nije drukčije određeno.

POGLAVLJE XIV - KAZNENE ODREDBE

Članak 102.

Novčanom kaznom od 2.000 KM do 8.000 KM kaznit će se za prekršaj javna korporacija, komora, javno poduzeće (društvo), agencija i druga pravna osoba, kao i institucija s javnim ovlastima:

ako na zahtjev organa uprave ne dostavi izvješće, podatke i informacije iz područja svoje djelatnosti (članak 26. stavak 2. i članak 38. stavak 2.);

ako zahtjev stranaka ne rješavaju u propisanim rokovima (članak 39);

ako ne postupe po podnesenoj predstavi, prijedlogu ili pritužbi stranke i u propisanom roku ne daju pismeni odgovor (članak 41.);

ako po službenoj dužnosti ne pribavljaju uvjerenja i druge javne isprave o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija ili ako zahtijevaju da stranke pribavljaju ta uvjerenja i javne isprave (članak 42.);

ako inspektoru onemogućavaju vršenje inspekcijskog nadzora i ne daju mu potrebne podatke i obavijesti (članak 74. stavak 3.);

ako ne postupe po preventivnim mjerama inspektora ili po rješenju inspektora (čl. 76. i 78.);

ako se građanima, javnim korporacijama, komorama, javnim poduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim osobama onemogućava ili otežava ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa (članak 89. stavak 1.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 200 KM do 1.000 KM i odgovorna osoba u organu uprave, agenciji ili instituciji s javnim ovlastima.

Novčanom kaznom od 200 KM do 1.000 KM kaznit će se upravni inspektor ako ne postupi po zahtjevu iz članka 89. stavak 2. ovoga Zakona.

Članak 103.

Novčanom kaznom od 1.000 KM do 4.000 KM kaznit će se za prekršaj javna korporacija, komora, javno poduzeće (društvo), agencija i druga pravna osoba, ako organu uprave ne dostavi u propisanom roku tražene podatke ili akte u svezi s postupanjem u upravnom postupku, vršenju upravnog nadzora ili praćenjem stanja u određenom području.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 200 KM do 800 KM i odgovorna osoba u javnoj korporaciji, komori, javnom poduzeću (društvo), agenciji, organu uprave i drugoj pravnoj osobi.

Članak 104.

Novčanom kaznom od 150 KM do 500 KM kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u organu uprave ako ne postupi po odredbama čl. 11., 35., 39., 41., 42., 43., 70., 79., 81. i članku 89. ovoga Zakona.

Članak 105.

Odgovornom osobom u organu uprave u smislu čl. 102. do 104. ovoga Zakona smatra se rukovoditelj organa uprave, inspektor, kao i državni službenik koji je zadužen neposredno izvršiti određeni posao, a nije izvršio taj posao ili je izvršio radnju suprotno datoj obvezi.

Članak 106.

Postupak za prekršaje po odredbama ovoga Zakona provodi institucija određena zakonom.

Sredstva koja organi iz stavka 1. ovoga članka naplate izricanjem novčanih kazni u prekršajnom postupku, koji provedu na temelju ovoga Zakona ili drugog zakona, prihod su Proračuna.

POGLAVLJE XV - ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 107.

Vijeće ministara propisat će načela za utvrđivanje unutarnjeg ustrojstva organa uprave, kao i uredsko poslovanje u organima uprave u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Rukovoditelji organa uprave koji su sukladno odredbama članka 61. ovoga Zakona ovlašteni za donošenje propisa za provođenje pojedinih odredaba ovoga Zakona donijet će te propise u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 108.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje se primjenjivati Zakon o državnoj upravi u Republici Bosni i Hercegovini ("Službeni list RBiH", broj 26/93, prečišćen tekst).

Članak 109.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u "Službenim novinama Federacije BiH" i u "Službenom glasniku Republike Srpske".

PS BiH broj 87/'02 30. rujna 2002. godine Sarajevo

Predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Mariofil Ljubić, v. r.

Predsjedatelj Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH dr.Nikola Špirić, v. r.